

สภาพลเมืองเชียงใหม่ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖
จัดแบบ "กุด" หยุดได้ไหม?

**แนวทางการจัดการต้นไม้ตามแนวนอนอย่างเหมาะสมตามหลักกรกฎ
กรรม**

วันจันทร์ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
ณ ห้องอิมพีเรียลบอลรูม ชั้น ๒ อาคารโรงแรมดิเอ็มเพรส จังหวัด
เชียงใหม่
และผ่านระบบ ZOOM, ไลฟ์สด

ประธานเปิดสภา นายชำนาญ จันทรเรือง
เลขานุการ นายอนันต์ แสงบุญ

ผู้ขอเปิดสภา ๒ ท่าน 1.คุณอรยา สุตะบุตร กรรมการและเลขาธิการ
สมาคมรุกขกรรมไทย

2.คุณปลายอ้อ ทองสวัสดิ์ สภาเมืองสี่แคว

ผู้เข้าร่วมทั้งหมด 108 คน-ในที่ประชุม 73 คน -ระบบ ZOOM 22 คน
เฟสบุ๊คไลฟ์ 13 คน แยกเป็น เพศชาย 48 คน เพศหญิง 44 คน ไม่
สามารถระบุเพศได้ 16 คน

แบ่งเป็น-องค์กรภาครัฐ 13 คน -ภาคประชาชน 46 คน-นักวิชาการ 8
คน-ภาคประชาสังคม 19 คน

-องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 คน-สื่อมวลชน 7 คน-ภาคธุรกิจ 3 คน-
ภาคการเมือง 1 คน

-ภาคการศึกษา 7 คน -องค์กรศาสนา 2 รูป

นำเสนอกติกาข้อตกลงร่วมในระหว่างประชุมสภาฯ โดย นายอนันต์
แสงบุญ เลขานุการสภาพลเมืองเชียงใหม่ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖

1.ผู้ขอเปิดสภาจำนวน 2 ท่านนำเสนอ ท่านละ 15 นาที

2.นักวิชาการนำเสนอข้อมูลท่านละ 10 นาที

3.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำเสนอท่านละ 7 – 10 นาที

4.ผู้เข้าร่วมในเวทีและระบบชุมแสดงความคิดเห็นท่านละ 3 นาที

**ผู้ขอเปิดสภา นำเสนอข้อมูล สถานการณ์ปัญหา การตัดแต่งต้นไม้
ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และ
พื้นที่อื่น ๆ ของประเทศไทย โดย**

1.คุณอรยา สุตะบุตร กรรมการและเลขาธิการ สมาคมรุกขกรรมไทย

2.คุณปลายอ้อ ทองสวัสดิ์ สภาเมืองสีเขียวก

**สมาคมรุกขกรรมไทย โดยคุณอรยา สุตะบุตร และคุณระพี ตั้ง
วงศ์สุวรรณ (แขวงทางหลวง
ศรีสะเกษที่สอง)**

งานของสมาคมรุกขกรรมไทยและมูลนิธิรักไม้ใหญ่(บึกทรี) เริ่ม
ดำเนินการตั้งแต่ปี 2553 เน้นให้ประเทศไทยมีมืออาชีพในการดูแลรักษา
ต้นไม้ใหญ่ โดยมีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ , มหาวิทยาลัยแม่โจ้ , คณะวนศาสตร์ เพื่อให้อาชีพรุกขกร
เป็นที่รู้จักมากขึ้นรวมถึงให้คนที่สนใจเข้ามาอยู่ในวงการรุกขกรรม การตัด
แต่งต้นไม้ใหญ่แบบมืออาชีพ และมีการทำงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่
เกี่ยวข้อง เช่น สำนักโยธา กทม. ในการดูแลต้นไม้ การปรับปรุง/จัดการ
ต้นไม้ริมคลอง การจัดการบริเวณรากและเรือนพุ่มให้ต้นไม้มีความแข็งแรง
การทำงานร่วมกับแขวงทางหลวงและกรมทางหลวง มีการจัดฝึกอบรมให้
เจ้าหน้าที่แขวงทางหลวง กรมทางหลวงและหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการ
ตัดแต่งกิ่งไม้ใหญ่ให้ถูกต้องตามหลักรุกขกรรม รวมถึงมีการประสานหน่วย
งาน ให้คำแนะนำ สนับสนุนบุคลากรในการตัดแต่งกิ่งไม้เพื่อให้มีรุกขกรที่
มีความชำนาญกระจายในพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศไทยและเข้าไปเสริมการ
ทำงานของภาครัฐ

การสนับสนุนเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการดูแลตรวจสุขภาพ การจัดการต้นไม้ และการประเมินความเสี่ยง ข้อดีของการเก็บรักษาต้นไม้ใหญ่ให้แข็งแรงปลอดภัยมีการดูแลตามหลักที่ถูกต้อง นอกจากลดผลกระทบความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สินแล้ว ต้นไม้ยังช่วยสร้างพื้นที่สีเขียว กักเก็บคาร์บอนและลดมลภาวะทางอากาศ

แนวทางในการขยายผลต่อในการจัดการต้นไม้ขนาดใหญ่(ต้นยางนา) คือ การใช้รุกขกรอาชีพที่มีประสบการณ์ในการดูแลต้นไม้ โดยมีข้อเสนอในการจัดการร่วมกันคือ

1.การสาธิตและทำงานร่วมกันของหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ

เมื่อถึงระยะเวลาในการตัดแต่งต้นไม้ ณ จุดไหน ควรมีการแจ้งทุกฝ่ายให้รับรู้รับทราบว่าต้นไม้ต้องได้รับการดูแลและมีการปรึกษาหารือร่วมกัน โดยก่อนวันที่จะดำเนินการมีการนัดแนะแนวทางและทรัพยากรต่าง ๆ ที่ต้องใช้ การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ เพื่อให้ทุกคนได้เห็นการตัดแต่งที่เหมาะสมพร้อมกันว่าแนวทางที่เหมาะสมเป็นอย่างไร หรือกรณีที่พื้นที่มีเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานเรื่องนี้อยู่แล้วให้มีการแจ้งเพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ มีผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องมาช่วยดูหรือกำหนดจุดและดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการทำงานในเรื่องการจัดการต้นไม้ขนาดใหญ่

2.การทำ MOU ร่วมกันของกรมทางหลวงในการแก้ไข TOR ในการตัดแต่งต้นไม้

คุณระพี แขวงทางหลวงศรีสะเกษที่สอง

แนวทางการจัดการต้นไม้ตามแนวนอนอย่างเหมาะสมตามหลักกฎหมาย

กรมทางหลวงมีทีมที่สนใจในเรื่องต้นไม้และการจัดการดูแลรักษาต้นไม้ที่เหมาะสมตามมาตรฐานสากล ต้นไม้ขนาดใหญ่ที่อยู่ริมถนนในแง่ของถนนถือเป็นอุปสรรคที่อยู่สองข้างทาง โดยเฉพาะต้นไม้ที่มีขนาดมากกว่า 50 – 80 CM ถือเป็นอุปสรรคต่อรถที่สัญจรไปมา เนื่องจากเป็นอันตรายหากเกิดอุบัติเหตุรถชน ขณะเดียวกันในแง่ของเมืองต้นไม้เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้เพราะยังต้องการต้นไม้มาให้ความร่มรื่นการให้ร่มเงา ดังนั้นการเข้ามาทำงานร่วมกับสมาคมรุกขกรรมและบิกทรีของกรมทางหลวง ได้มีการขยายผลเรื่องการจัดการต้นไม้สองข้างทางในระดับกรม โดยให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการดูแลต้นไม้ใหญ่มากขึ้น การล้อมย้าย การตัด

ต้นไม้/กิ่งไม้ที่เหมาะสม เนื่องจากความรู้ในเรื่องการต้นไม้ใหญ่ของกรมยังมีจำกัด จึงเริ่มประสานการทำงานกับสมาคมรุกขกรและผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการจัดการต้นไม้ใหญ่ตามหลักรุกขกรรม โดยกรมมีนโยบายที่สำคัญคือเกิดการพัฒนามาตรฐานรุกขกรรม/รุกขกรมืออาชีพ ผู้ดูแลต้นไม้ ผู้ประเมินความเสี่ยงต้นไม้ และการพัฒนาหลักสูตรรุกขกรรม มีการนำร่องการเทรนนิ่งให้กับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ภาคอีสานก่อนขยายผลไปทั่วประเทศ โดยมูลนิธิบีทีเอสสนับสนุนวิทยากร จัดการเรียนรู้ในเรื่องการล้อมย้าย การตัดแต่งยางนาและมีการดำเนินการล้อมย้ายต้นไม้ใหญ่ริมทางและเกาะกลางถนนที่ศรีสะเกษ จำนวน 175 ต้น นอกจากนี้ยังมีการเลือกต้นไม้/พรรณไม้ที่เหมาะสมสำหรับนำมาปลูกริมทาง โดยมีการทำโรงเพาะชำกล้าไม้เพื่อนำมาปลูกทดแทนต้นเดิม

ผลสรุป มีความเชื่อว่าต้นไม้กับถนนสามารถอยู่ร่วมกันได้ แต่หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบควรมีผู้ที่เข้ามาช่วยจัดการกับต้นไม้สองข้างทางได้ รวมถึงการปรับ mind set ของผู้บริหารและทีมงานให้เห็นต้นไม้เป็นโอกาสมากกว่าอุปสรรค

ข้อเสนอ

1. กรมทางหลวงควรเพิ่มความสำคัญในเรื่องต้นไม้เข้ามา เรียนรู้เรื่องการเลือกพรรณไม้ที่นำมาใช้ในการปลูกริมทางและเกาะกลางถนนที่มีความเหมาะสม มีความปลอดภัย ลดต้นทุน

2. พัฒนาศักยภาพของคนทำงาน/เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการดูแลต้นไม้ริมทางให้มีความรู้ในเรื่องการจัดการดูแลต้นไม้และมีใบรับรองให้กับผู้ที่ผ่านการอบรมรุกขกรรม

3. สร้างการเรียนรู้ร่วม แชร์ความรู้จากรุกขกรและนักวิชาการ มาช่วยการทำงานดูแลต้นไม้ของกรมทางหลวง

สภาเมืองสีเขียว โดย คุณปลายอ้อ ทองสวัสดิ์

สภาเมืองสีเขียวเป็นการรวมตัวของคนเชียงใหม่และภาคีคนรักเชียงใหม่ ที่มีการขับเคลื่อนเรื่องพื้นที่สีเขียวในจังหวัดเชียงใหม่ กรณีที่สำคัญคือการเคลื่อนไหวของโรงเรียน ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ คัดค้านการ

ก่อสร้างคอนโดมิเนียมสำหรับข้าราชการในที่ดินของกรมธนารักษ์บริเวณ ถนนเจริญประเทศ และต่อรองให้เปิดเป็นสวนสาธารณะสำหรับประชาชน เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับคนในเมืองแทน จนเกิดเป็นสวนสาธารณะเจริญ ประเทศในปี 2562

ในส่วนสภาลมหายใจเชียงใหม่ มีการทำงานตั้งแต่ปี 2563 เป็นการ สร้างความร่วมมือในการทำงานจากทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหามลพิษฝุ่น ครวนในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีการทำงานในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งนอกเมือง บน ดอยและพื้นที่ในเมือง สำหรับการดำเนินในพื้นที่ในเมืองเพื่อลดผลกระทบ ด้านสุขภาพและฝุ่นละอองร่วมกับ อบท. เทศบาลนครเชียงใหม่ พื้นที่ทำ งานในเมืองเน้นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยการปลูกต้นไม้ในพื้นที่สาธารณะ ต่าง ๆ บริเวณริมแม่น้ำปิงและเทศบาลตำบลแม่หอพระ สันป่ายาง และ เทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถปลูกต้นไม้ได้ประมาณ 700 กว่าต้น การทำ โครงการบ้านสู่ฝุ่นโดยการปลูกพืชพรรณต่าง ๆ ที่เป็นพรรณไม้สู่ฝุ่น

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเมืองและการเปลี่ยนแปลง

เชียงใหม่เป็นพื้นที่ในแอ่งเขามิมีปัญหาหมอกพิษประจำปีในช่วงฤดูแล้ง ประกอบกับสภาวะอากาศที่มีความเปลี่ยนแปลง การเป็นพื้นที่ที่มีป่าไม้มาก กว่า 70% แต่ความเป็นเมืองทำให้เกิดการกระจุกของกิจกรรมทาง เศรษฐกิจสังคมการท่องเที่ยวด้านสถานที่และถนนหนทาง สิ่งที่เป็น ปัญหาสำคัญคือเรื่องขาดระบบขนส่งสาธารณะ ขณะที่การขยายตัวของ เมืองทำให้เกิดการขยายและทำถนนเพื่อรองรับจำนวนรถส่วนบุคคลที่เพิ่ม มากขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งที่ซ้ำเติมมลพิษทางอากาศมากขึ้น

ข้อเสนอในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเมืองเชียงใหม่ นโยบาย สาธารณะในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

1. การเพิ่มพื้นที่สีเขียวอีก 30 % หรือต้นไม้ประมาณ 3 แสนต้น ในเขต เทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อบรรเทาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม มลพิษทาง อากาศ ฝุ่น และไอเสียจากการจราจร ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุก ภาคส่วนที่มาจากความตระหนักและความต้องการของพลเมืองคน เชียงใหม่

2. นโยบาย/แผนพัฒนาพื้นที่สีเขียวของภาครัฐ หน่วยราชการ ส่วนภูมิภาค หน่วยราชการส่วนกลาง และ อบท.มีแผนปฏิบัติการ เพื่อให้

เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น สามารถปกป้องคนจากไอพิษ ฝุ่นควัน มีเมืองที่เย็นสบายขึ้น

3.ตั้งเป้าหมายสู่เชียงใหม่เมืองคาร์บอนต่ำ ลดการปลดปล่อยฝุ่นจากไอพิษและการเผา เพิ่มการเก็บกักคาร์บอนและลดผลกระทบสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยจินตภาพร่วมกันของพลเมืองและผู้บริหาร ข้าราชการส่วนภูมิภาค ส่วนกลาง อบท. นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผังเมือง ภูมิศาสตร์ พืชพรรณ สถาปนิก เพื่อช่วยกันหาทางลดผลกระทบวิกฤตโลกแปรปรวนและมลพิษทางอากาศ

นักวิชาการให้ข้อมูลเพิ่มเติม และให้ข้อเสนอแนะ

ศ.กิตติคุณเดชา บุญค้ำ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะ (ภูมิสถาปัตยกรรม) ประจำปี ๒๕๔๙ ผู้บุกเบิกด้านการศึกษาและวิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรมของประเทศไทย

องค์ความรู้ด้านรุกขกรรมมีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องของการจัดการดูแลพื้นที่สีเขียวในพื้นที่สาธารณะที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการต้นไม้ใหญ่ ในส่วนของจังหวัดเชียงใหม่มีการจัดตั้งหมอดต้นไม้ที่เชียงใหม่เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ด้านรุกขกร การจัดการต้นไม้ในพื้นที่สาธารณะถือว่ามีความสำคัญมีความเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะต้นไม้ที่กรมทางและท้องถิ่นปลูกริมทางหรือบริเวณริมถนน เกาะกลางถนน เพื่อเป็นการสร้างพื้นที่สีเขียวในเมือง เมื่อมีการปลูกแล้วต้องมีการดูแลรักษาตัดแต่งซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่รุกขกรรมมี

ปัญหาที่พบ

1.การปลูกต้นไม้ริมทาง กรมทางหลวงมีปัญหาในเรื่องการคัดพันธุ์ต้นไม้ที่มาปลูกจากผู้ที่ไม่มีความรู้ มีการปลูกที่ไม่มีการเว้นระยะห่างทำให้ต้นไม้ชิดเกินไป การปลูกต้นไม้ที่มีขนาดใหญ่หรือสูงเกินไปเมื่อมีพายุทำให้เกิดการหักโค่นล้ม หรือเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุต่อผู้สัญจรไปมา

2.การตัดแต่งกิ่งที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการหลักรุกขกรรม โดยเฉพาะการทอนยอดทำให้เกิดผลกระทบตามมาคือต้นไม้แตกกิ่งใหม่ที่ผิดรูปทรง มีความเปราะบางและเสี่ยงที่จะเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

ข้อเสนอ

1. ควรมีการอบรมให้ความรู้ที่ถูกต้องให้ในการเลือกต้นไม้ วิธีการ

ดูแลและดัดแปลงที่ถูกต้อง ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของการ
ทางหลวง แขวงทางหลวง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2. สนับสนุนความรู้ การพัฒนาหลักสูตรรถจักรยานให้กับสถาบันการ
ศึกษาที่มีการเปิดสอนในเรื่องเกษตรและรถจักรยาน รวมถึงผลักดันให้
มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีการเปิดสอนเรื่องรถจักรยานในคณะวนศาสตร์หรือคณะ
เกษตรศาสตร์ในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก เปิดให้เป็น
อาชีพรถจักรยาน

3. พิจารณาคัดเลือกพรรณไม้ที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
และพื้นที่ กรณีต้นไม้ริมทางหรือริมถนน กรมทางควรมีการเลือกปลูก
ต้นไม้ริมทางที่เหมาะสม มีขนาดสูงปานกลางหรือมีขนาดเล็กหรือใหญ่
เกินไป ไม่ต้องได้รับการดัดแปลงมาก มีระบบรากที่แข็งแรงและหลีกเลี่ยงไม้
ผลัดใบหรือมีใบมาก

4. มีการออกใบรับรองมาตรฐานวิชาชีพรถจักรยานและสภาวิชาชีพรถจักรยาน

5. มีการจัดการวัสดุที่มาจากการดัดแปลงต้นไม้ โดยมีศูนย์กลางป่าไม้
เมืองนำเศษวัสดุไปทิ้งและทำการแปรรูป

**ผศ.บรรจง สมบูรณ์ชัย คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ
สิ่งแวดล้อม ม.แม่โจ้**

ประโยชน์ของต้นไม้ริมทาง

ต้นไม้ใหญ่ที่ปลูกริมทางนอกจากเป็นพื้นที่สีเขียวในเมืองที่ช่วยให้ร่ม
เงาและลดอุณหภูมิบนท้องถนนให้เย็นลงแล้วยังพบว่าเป็นเครื่องมือให้เกิด
การขับขี่ที่ปลอดภัย เนื่องจากการปลูกต้นไม้ริมถนนเป็นการทำให้เกิดแนว
ขอบเขตของถนน คนขับรถสามารถรับรู้ความกว้างของถนนและระยะรั้ว
ในขั้นที่ เกาะกลางถนนที่มีการปลูกต้นไม้ช่วยในการแบ่งเลน ช่วยลด
อุบัติเหตุจากการขับรถข้ามเลนมาชนกัน สามารถลดอุบัติเหตุระหว่าง
รถยนต์และคนเดินถนนถึง 50% เมื่อเทียบกับเกาะกลางถนนที่ไม่ปลูก
ต้นไม้ นอกจากนี้การมีต้นไม้ริมถนนและเกาะกลางถนนยังช่วยทำให้จิตใจ
ปลอดโปร่งและใจเย็น ลดความตึงเครียดจากการขับขี่ ทำให้การใช้รถและ
ถนนอย่างมีประสิทธิภาพ

การดูแลต้นไม้ใหญ่ริมทาง ในพื้นที่เชียงใหม่ กรณีต้นปีบ

การดูแลต้นไม้ของหมอตันไม้มีการทำงานร่วมกับหน่วยงานและ อบ

ท. โดยมีการเข้ามาช่วยดูแลในถนนหลายสายทั้งในเขตเทศบาลเมือง เชียงใหม่ ถนนสายยานา-ชี้เหล็ก การดูแลจามจุรีบริเวณถนนสายสันกำแพง สิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากการให้ความรู้การจัดการดูแลต้นไม้ทำให้มีการดูแลต้นไม้ที่ดีขึ้น แต่ในกรณีของการตัดกุดหรือทอดยอดซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการต้นไม้ริมทางหลวงทำให้ต้นไม้อ่อนแอ งานวิจัยจากต่างประเทศได้มีข้อสรุปที่ตรงกันว่า การตัดกุดทำให้เกิดผลร้ายผลเสียมากกว่าที่จะเกิดประโยชน์ ล่าสุดคือกรณีการตัดแต่งดูแลต้นไม้ พบว่าหลังการตัดกิ่งทำให้การแตกใหม่ของต้นไม้ผิดรูปไปจากทรงเดิม กิ่งกระจายเยอะขึ้น ห้อยย้อยและบางส่วนเริ่มทรุดโทรม ซึ่งธรรมชาติของต้นไม้มีลักษณะเป็นทรงพุ่มใบแน่นทึบ เพราะฉะนั้นต้องตัดแต่งให้ถูกหลักที่เหมาะสมทอนกิ่งที่เยอะเพียงเล็กน้อยจะทำให้การแตกกิ่งใหม่มีทรงพุ่มที่สวยงาม ลดอันตรายต่อการหักล้ม

สถานการณ์ที่พบในขณะนี้คือต้นไม้ถูกตัดแต่งยืดยาวเหมือนเสาไฟฟ้า ซึ่งไม่ใช่ลักษณะของต้นไม้ที่อยู่ในธรรมชาติเพราะกิ่งก้านนั้นหายไปในระยะยาวกิ่งเล็ก ๆ จะแตกออกมานับร้อยกิ่ง รวมทั้งกิ่งกระโดง เมื่อเจอลมจึงมีโอกาสที่จะหักได้ง่าย ซึ่งการที่ต้นไม้มีความอ่อนแอ นอกจากทำให้เป็นอันตรายได้ง่ายยังต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นในการดูแล

ข้อเสนอ

1. ทบทวนการตัดแต่งกิ่งไม้ให้เหมาะสมและถูกต้อง มีองค์ความรู้ในการตัด เช่น การทำรูปทรงต้นไม้ ตัดแต่งตามชนิดและสภาพธรรมชาติของต้นไม้ นั้น ๆ และการตัดแต่งให้ถูกฤดู โดยจะต้องตัดแต่งไม้ให้เกิดผลกระทบกับต้นไม้ ควรที่จะค่อยๆ ตัดทุกปีๆ อย่าทิ้งไว้นานแล้วตัด ควรตัดแต่งเพื่อจะได้ทรงที่เหมาะสมกับพื้นที่เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงและอันตราย

2. พิจารณาการเลือกพันธุ์ไม้ที่นำมาปลูกบริเวณเกาะกลางถนน ที่ทนต่อสภาพแวดล้อมของเมือง เป็นพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่ กิ่งก้านไม่เปราะบางเกินไป ไม่มีหนาม และไม่มีผล

3. กรมทางหลวงควรทำแผนการจัดการต้นไม้ จัดประเภทของต้นไม้

วางรูปแบบในการตัดที่เหมาะสม เพื่อช่วยรักษาชีวิตของต้นไม้และช่วยให้เกิดความปลอดภัยกับผู้ใช้ถนน

4. ให้ความรู้ในการตัดแต่งต้นไม้ใหม่แก่ผู้รับเหมาสัมปทานตัดแต่งต้นไม้ หรือทำคู่มือองค์ความรู้ในการตัดแต่งต้นไม้เผยแพร่แก่สังคมวงกว้าง

นายศุภวุฒิ บุญมหาธนกร (ดี) กรรมการผู้จัดการบริษัทใจบ้าน สตูดิโอ และประธานสมาคม Greening Up Public Space

ความสำคัญในเชิงนิเวศ พื้นที่ทางหลวงแหว่งทางมีลักษณะเป็นเส้นและถนนมีความเชื่อมต่อกันของวงแหวน การปลูกต้นไม้ริมทางนอกจากทำให้เกิดความร่มรื่นและสร้างพื้นที่สีเขียวให้เกิดขึ้นตลอดสายยังเป็นการเชื่อมต่อในเรื่องนิเวศเชื่อมพื้นที่ต่าง ๆ เข้าด้วยกันด้วยแนวของต้นไม้ จากการสำรวจวงแหวนทั้งสามรอบที่เชื่อมกับคันคลองชลประทานมีระยะทางรวมกว่า 100 กิโลเมตร พื้นที่เกาะกลางและริมถนนจึงมีศักยภาพในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับเมือง หากมีการปลูกต้นไม้ใหญ่ทุก 6 เมตรในแนวเดียวสามารถปลูกต้นไม้ได้จำนวนมากกว่า 32,000 ต้น และหากมีการปลูกได้สามแถวจะมีต้นไม้ถึงแสนต้น

การบริหารจัดการดูแลต้นไม้ระหว่างกรมทางหลวง แขวงทางบกกับท้องถิ่นและส่วนกลาง ส่วนใหญ่ต้นไม้บนทางหลวงเป็นการดูแลจากส่วนกลาง แต่ความผูกพันของคนในท้องถิ่นกับต้นไม้เป็นเรื่องสำนึกของคนในท้องถิ่นที่ต้องการดูแล จึงอาจใช้โมเดลของการใช้ต้นไม้บนถนนวงแหวนสามเส้นมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการร่วมกันของ อบต. ท้องถิ่นร่วมกับแขวงทางบกและกรมทางหลวง เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายคนมาร่วมสร้างให้เกิดพื้นที่สีเขียว/โมเดลพื้นที่สีเขียวของเชียงใหม่และสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดของ อบต. เรื่องสิ่งแวดล้อมในเรื่องพื้นที่สีเขียว

ดร.ปิติเทพ อยู่ยืนยง คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กฎหมายที่เกี่ยวข้องและหลักประโยชน์สาธารณะตามหลักการ
ปกครองในการสร้างสมดุลด้านสิ่งแวดล้อม
หน่วยงานและท้องถิ่นมีหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยง การดูแล

รับผิดชอบในเรื่องการดูแลรักษาต้นไม้ในพื้นที่สาธารณะในเขตความ
รับผิดชอบของท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐ ไม่ให้เป็นอันตรายหรือมีความ
เสี่ยงกับประชาชน ซึ่งหากได้รับผลกระทบมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 420 ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดก
ฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี
ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้
ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

มาตรา 434 ถ้าความเสียหายเกิดขึ้นเพราะเหตุที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูก
สร้างอย่างอื่นก่อสร้างไว้ชำรุดบกพร่องก็ดี หรือบำรุงรักษาไม่เพียงพอก็ดี
ท่านว่าผู้ครองโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน
แต่ถ้าผู้ครองได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดเสียหาย
จะนั้นแล้ว ท่านว่าผู้เป็นเจ้าของจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน

บทบัญญัติที่กล่าวมาในวรรคก่อนนั้น ให้ใช้บังคับได้ตลอดถึงความ
บกพร่องในการปลูกหรือค้ำจุนต้นไม้หรือกอไผ่ด้วย

ในกรณีที่กล่าวมาในสองวรรคข้างต้นนั้น ถ้ายังมีผู้อื่นอีกที่ต้อง
รับผิดชอบในการก่อให้เกิดเสียหายนั้นด้วยไซ้ ท่านว่าผู้ครองหรือเจ้าของ
จะใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ผู้นั้นก็ได้

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

มาตรา 5 หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่ง
ละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหาย
อาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี ปกครอง. พ.ศ. 2542

มาตรา 9 ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งใน
เรื่องดังต่อไปนี้...

(3) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของ
หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตาม
กฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลย
ต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ ดังกล่าว
ล่าช้าเกินสมควร

ข้อเสนอ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและท้องถิ่นควรมีการดูแลต้นไม้ให้มีความปลอดภัย มีการดูแลตัดแต่งตามหลักกรกขกรรม พร้อมประสานผลประโยชน์สาธารณะทั้งสองฝ่าย

อ.วงศ์วงศ์ลังกา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่

หยุดสร้างการทำสาวกับต้นไม้ในเมือง

กรณีการตัดกุดต้นไม้และการแต่งต้นไม้ที่ไม่เหมาะสมบริเวณริมทาง เกาะกลางถนน เป็นลักษณะของการทำสาวในต้นไม้ ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดการกับไม้ผลทางการเกษตรเพื่อให้มีผลผลิตมากขึ้นเกิดการแตกกิ่งแตก สร้างช่อดอกใหม่และได้ผลมากขึ้น เมื่อมีการนำกิ่งและใบออกทำให้การสะสมของอาหารลดลง เกิดบาดแผลขนาดใหญ่ กิ่งที่เกิดใหม่จึงไม่มีความแข็งแรง เปราะหักง่าย ต้นไม้สูญเสียรูปทรง มีทรงพุ่มบาน ดังนั้นในสวนผลไม้หลังการทำสาวแล้วชาวสวนจะมีการบำรุงรักษาและให้อาหารเสริมการใช้สารเคมีเพื่อป้องกันเชื้อรารักษาต้นไม้ เนื่องจากกิ่งที่เกิดขึ้นใหม่เป็นกิ่งที่อายุน้อยเกิดบนกิ่งที่อายุมากทำให้โครงสร้างไม่มีความแข็งแรงเปราะหักง่ายต้องมีการค้ำยันกิ่ง แต่การจัดการต้นไม้ในเมืองเมื่อมีการตัดแต่งทำสาวให้กับต้นไม้ไม่ได้มีการใส่ปุ๋ยหรืออาหารเสริมเพื่อบำรุงรักษา ใบไม้ไม่ได้มีการค้ำยันกิ่ง การปลุกต้นไม้ในเมืองเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว สร้างความร่วมมือ ชวยกรองอากาศและฝุ่น ชวยให้คนออกมาทำกิจกรรมร่วมกัน ต้นไม้เกาะกลางถนนปลูกเพื่อสร้างร่มเงาให้กับถนน ชวยในการแบ่งเขต ทำให้สายตาของคนขับรถโฟกัสไปยังจุดตรงกลางได้ง่ายขึ้น ป้องกันแสงไฟจากรถฝั่งตรงข้ามไม่ให้แสงกระเจิงมา และลดความเครียดจากการขับขี่

การตัดแต่งกิ่งต้นไม้บนเกาะกลางและริมถนน แบบการทำสาวจึงไม่เหมาะสม เพราะทำให้ต้นไม้อ่อนแอ ต้นไม้ที่โดนกุดหัวไปแล้วส่วนใหญ่ไม่สามารถกลับมาสร้างเรือนยอดให้มีรูปทรงตามธรรมชาติ การไม่มีใบปกคลุมทำให้กิ่งไม้สัมผัสแสงแดดโดยตรง เปลือกใหม่ แห้ง เกิดรอยแตกเชื้อราเข้าไปทำลาย เนื้อไม้ผุ และต่อที่โดนกุดหัวอาจสร้างกิ่งเปลือกที่มีความเสี่ยงต่อการฉีกขาด และกิ่งที่แตกขึ้นใหม่เสี่ยงต่อการหักจากลมพายุง่ายขึ้น ระบบรากร่วมกับทรงพุ่มลดลงทำให้การต้านทานลมและความ

แข็งแรงของต้นไม้ลดลง นอกจากนี้ยังสร้างภาระในการดูแลกับหน่วยงานที่ดูแลต้นไม้

ข้อเสนอ

1.พิจารณาการตัดแต่งต้นไม้ข้างทางและเกาะกลางใหม่ ดูตามความเหมาะสม มีการประเมินและสำรวจสภาพต้นไม้ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น การสำรวจสภาพความสมบูรณ์ของต้นไม้และสภาพโดยรอบ ความแข็งแรง ความสมดุลของโครงสร้าง เพื่อรู้จำนวนต้นไม้ที่ต้องรับผิดชอบดูแล ทำให้มีการจัดการวางแผนง่ายขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องตัดแต่งจ้างเหมาตัดพร้อมกันทั้งหมดตลอดสาย แต่มีการวางแผนเพื่อทำให้เกิดการจัดการได้อย่างเหมาะสมตามสภาพของต้นไม้แต่ละต้น (ใช้แบบฟอร์มในการจัดเก็บและประเมินข้อมูล)

2.การจัดการต้นไม้ โดยพิจารณาถึงชนิดของต้นไม้ ขนาดของต้นไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่ที่มี ในการนำมาใช้งาน มีศักยภาพในการเป็นต้นไม้ริมทาง เกาะกลางถนน พิจารณาการปลูกไม้พุ่มขนาดใหญ่(ทองอุไร , หางนกยูงไทย)แทนการปลูกต้นไม้ขนาดใหญ่ซึ่งสามารถตัดแต่งได้ง่าย

3.มีการดูแลต้นไม้ริมทางและเกาะกลางที่เหมาะสม

4.กรณีต้นไม้ขนาดใหญ่ สามารถทำการล้อมย้าย นำไปปลูกในพื้นที่ใหม่ และนำต้นไม้ที่เหมาะสมมาปลูกทดแทน

5.สร้างความร่วมมือและทำความเข้าใจร่วมกันจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการจัดการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาไปด้วยกัน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ให้ข้อมูล แลกเปลี่ยน และตอบคำถาม ประเด็นการจัดการต้นไม้ตามแนวถนนอย่างเหมาะสมตามหลักกรกฎกรรม (หน่วยงานละ ๕-๗ นาที)

คุณนิเวศน์ ศรียะ ผู้อำนวยการหมวดบำรุงทางหลวงชนบท ถนนสมโภชเชียงใหม่ 700 ปี

ในส่วนของท่านหลวงชนบทมีการรับผิดชอบดูแลตัดแต่งกิ่งต้นไม้ อยู่ในการกิจในส่วนของท่านบำรุง ซึ่งเจ้าหน้าที่และผู้รับเหมาอาจขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการ ทำให้มีปัญหาการทำงานที่ไม่ถูกต้องตามหลักกรกฎกรรม กรณีการตัดแต่งต้นไม้บนเกาะกลางถนนสมโภชเชียงใหม่

700 ปี เป็นการดำเนินการในรอบสามปี เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนและพยายามตัดแต่งให้แล้วเสร็จ แต่ติดปัญหาเรื่องบุคลากรทำให้ระยะเวลาในการดำเนินการล่าช้าออกไป

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดแต่งต้นไม้บนเกาะกลางถนน คือ กิ่งไม้ที่แผ่ล้นออกมานอกเขตเกาะกลางถนน ข้ามมายังตัวถนนบดบังทัศนียภาพและเป็นอันตรายต่อการสัญจรไปมา ต้นไม้มีการบดบังป้ายจราจรหรือป้ายเตือนที่ติดตั้งบนเกาะกลางถนน การตัดกิ่งต้นไม้ที่มีการบดบังไฟส่องสว่างบนเกาะกลางถนน รวมถึงต้นไม้ที่มีขนาดใหญ่มีกิ่งที่พาดใกล้สายไฟฟ้า ทั้งหมดนี้เป็นลักษณะความจำเป็นที่ต้องดำเนินการตัดแต่งกิ่งต้นไม้

ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานตัดแต่งต้นไม้ริมทางและเกาะกลางถนน

1. ช่วงเวลาการทำงานไม่เอื้ออำนวย การเข้าไปดูแลต้นไม้มีข้อจำกัดเรื่องช่วงเวลาในการทำงานจากปัญหาจราจรติดขัดและปริมาณจราจรขาออกเข้าเย็น ทำให้มีช่วงเวลาในการดำเนินงานค่อนข้างน้อยและต้องมีการสลับช่วงเวลาในการทำงาน

2. การขาดแคลนคนงานที่มาดำเนินงาน หากคนมาทำงานค่อนข้างลำบากและขาดคนที่มีความรู้ความเข้าใจ งบประมาณในการจัดจ้างที่จำกัด หากว่าจ้างคนที่มีความชำนาญมีค่าใช้จ่ายในการตัดแต่งสูง

การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเมือง ทางหลวงชนบทมีการดำเนินการปลูกต้นไม้ในพื้นที่สวนสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบ และมีการเข้าไปดูแลตกแต่งเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีการปลูกต้นไม้บริเวณมุมถนนและมุมทางลอดต่าง ๆ แต่พบปัญหาคนลักลอบตัดกุด เนื่องจากบดบังป้ายริมทาง

ทางหมวดบำรุงทางหลวงชนบทจะพยายามดำเนินการบำรุงดูแลต้นไม้ริมทางและเกาะกลางถนนให้ถูกวิธี เกิดความสวยงาม มีความสมดุล โดยคำนึงถึงความปลอดภัยทั้งต่อคนและต้นไม้

คุณธีรนนท์ ทองแสง นักวิชาการจัดหาที่ดินชำนาญการ สำนักงานทางหลวงที่หนึ่ง

การปลูกต้นไม้ของกรมทางหลวง มองในเรื่องมาตรฐานทางวิศวกรรม โดยการปลูกต้นไม้จะมีการเว้นช่องว่างให้ผู้สัญจรไปมาบนทางหลักและทางรอง เว้นระยะห่างไม่ให้บดบังทัศนียภาพ เลือกต้นไม้ที่มีความแข็งแรง ไม่ดูแลรักษายากกิ่งก้านไม่เปราะบางหรือหักง่าย ในการดูแลต้นไม้ไม่ให้

ล้ำเข้ามาในเขตทางโดยมีหมวดการทางคอยตรวจสอบและเกิดอันตรายต่อ
คนใช้ถนน

คุณวิทยา ชัยนันท์ รองผู้อำนวยการแขวงทางหลวงเชียงใหม่ ที่สอง

ในส่วนของทางหลวงทางแขวงมีการปลูกต้นไม้เพื่อให้เกิดความร่ม
รื่นและสวยงาม มีการตัดแต่งกิ่งที่คำนึงถึงความปลอดภัย ในทางหลวงที่มี
ต้นไม้ขนาดใหญ่จะมีปัญหาในเรื่องการตัดแต่งกิ่ง ทางกรมได้มี มาตรการ
และข้อแนะนำ มีคู่มือในการตัดแต่งต้นไม้ในเขตทางหลวงและการฝึก
อบรมให้ความรู้กับหัวหน้าหมวดทางหลวงทั่วประเทศให้ดำเนินการไปใน
แนวทางเดียวกัน ซึ่งดำเนินในแขวงทางหลวงเชียงใหม่ที่สองมีทั้งหมด 7
หมวด เรื่องของการตัดแต่งมีการดำเนินการเองโดยเจ้าหน้าที่ของกรม
ทางหลวงเป็นหลัก การตัดแต่งต้นไม้ส่วนใหญ่ดูจากต้นไม้ที่อันตราย มีความ
เสี่ยงหรือก่อให้เกิดการล้ม จากพายุลมแรง จึงจะมีการเข้าไปดำเนินการ
ตัดต้นไม้บริเวณเกาะกลางมีการดูแลไม้และตัดแต่งไม้ให้สูงใหญ่เกินไป
เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ลดโอกาสในการโค่นล้มหรือทำอันตราย
ต่อผู้สัญจรบนเส้นทาง

ร่วมแลกเปลี่ยนข้อเสนอ ตั้งคำถาม และแสดงความคิดเห็น โดย ประชาชน/ ภาครัฐ/ ภาคเอกชน/

ภาคประชาสังคม/ นักการเมือง ฯลฯ (ท่านละ ๓ นาที)

พระมหาสง่า (วัดผาลาด)

ต้นไม้ในวัดส่วนใหญ่เป็นไม้ขนาดใหญ่มีโอกาสก่อให้เกิดอันตรายหัก
โค่น เมื่อต้องการทำให้ต้นไม้อยู่คู่กับเมืองจึงต้องมีแนวทางปฏิบัติในการ
ดูแล ต้องมีการตัดแต่งต้นไม้ในวัด แต่ปัญหาของเราคือคนของเราไม่พร้อม
ไม่มีความรู้ จึงจำเป็นต้องหาคนที่มีความรู้ในการดูแลขอความร่วมมือจาก
หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความรู้มาช่วยตัดต้นไม้ คือรกรกษกรและคำแนะนำจากคน
ที่มีความรู้ในการตัดแต่งต้นไม้ใหญ่ สิ่งที่ได้คือต้นไม้ดูดีขึ้น และการดูแล
ตัดแต่งต้นไม้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาวัดผาลาด เช่นเดียวกับต้นไม้
ของกรมทางหลวง เขามีคู่มือแต่ไม่มีหน่วยงานไม่มีส่วนงานที่รับผิดชอบ
ตรง ๆ

วัดผาลาดมีต้นไม้ใหญ่ มีธรรมชาติต้นไม้ใหญ่เปรียบเสมือนปู่ย่าตา
ยาย เราที่เข้ามาอยู่ดูแลวัดเปรียบเสมือนลูกหลาน เราต้องดูแลปู่ย่าตายาย

ของเราให้แข็งแรง ในวัดจึงแผนในการพัฒนาสถานที่รวมถึงเรื่องการดูแลต้นไม้ใหญ่ โดยการทำผ้าป่าดูแลต้นไม้ เพื่อว่าจ้างให้รถกระบะไปช่วยตัดแต่ง แต่ปัญหาใหญ่คือเราขาดแคลนรถกระบะและบุคลากรที่เพียงพอในการดูแลต้นไม้ใหญ่ทั้งเมือง ถ้าจะตัดต้นไม้ต้องจองคิวหลายเดือนกว่าจะได้ ซึ่งถ้าเราสามารถช่วยกันเพราะคู่มือมีแล้ว ถ้ามีส่วนงานที่เกิดขึ้นจากกรมทางจากท้องถิ่นหรือจากหน่วยงานต่าง ๆ มาช่วยกันดูแลในบ้านของตัวเอง นอกบ้านเป็นของส่วนงานจะช่วยทำให้ต้นไม้ที่เราดูแลอยู่มีความปลอดภัย

กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพรรณพืช

1. การให้องค์ความรู้ในเรื่องการเลือกชนิดต้นไม้ในการปลูกในพื้นที่ต่าง ๆ ที่คำนึงคุณสมบัติและความเหมาะสมของพื้นที่ปลูก

2. เพิ่มเติมความรู้ในเรื่องชนิดไม้ในการปลูกข้างทางและเกาะกลางถนน บรรจุในคู่มือ/หลักสูตรการจัดการต้นไม้ของกรมทางหลวง - กรมทางหลวงชนบท สำหรับนำมาใช้ในการคัดเลือกต้นไม้ที่นำมาปลูกริมทางและเกาะกลางถนนในอนาคต

ผู้เข้าร่วม

ต้นไม้มีความสำคัญในการดูดซับมลพิษและเป็นการสร้างพื้นที่สีเขียวในตัวเมือง ซึ่งจำเป็นต้องมีการเลือกพรรณไม้ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ในเมือง เป็นพรรณไม้ในพื้นที่เป็นหลักและมีการดูแลรักษาที่ไม่ยาก รวมถึงมีการวางแผนกำหนดนโยบายร่วมกันในการดูแลรักษาต้นไม้ในเมืองให้อยู่ได้อย่างยั่งยืน

คุณนันทสิทธิ์ สันตุรุษย์ สมาคมสถาปนิกผังเมืองล้านนา

ใช้หลักการทางผังเมืองช่วยแก้ปัญหาเมืองเชียงใหม่โดยภาพรวม โดยกำลังทำวิจัยเรื่องการจัดการพื้นที่ต้นไม้ในเมืองเชียงใหม่ ใช้เป็นพื้นที่ต้นแบบในการทำแบบจำลองการวางผังต้นไม้ในพื้นที่เมืองและการออกแบบพรรณไม้ที่เหมาะสมกับเมือง

คุณสิทธิ บุญแรง ชุมชนหมื่นสาร

มีต้นไม้ขนาดใหญ่ในวัดหมื่นสาร โดยเฉพาะต้นโพธิ์ที่อยู่รอบวัด จำนวนหลายต้น รวมถึงต้นมะขามขนาดใหญ่ ซึ่งมีความเสี่ยงตอกิ่งไม้ที่หักใส่รถที่เข้ามาจอดในวัด

คุณอภิรมล นิตชัยยากร นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ ศูนย์วิจัย กรมป่าไม้

กรมป่าไม้ร่วมกับ อบจ.เชียงใหม่ มีการจัดอบรมรุกขกรโดยทีมงาน กรมป่าไม้ มีผู้ผ่านการอบรม 53 ท่าน มีการเข้าไปตัดกิ่งยางนา นอกจากนี้ กรมป่าไม้มีแนวทางในการเพิ่มจำนวนบุคลากรที่มีความชำนาญในพื้นที่ หากหน่วยงาน แขวงทางหลวงหรือทางหลวงชนบทต้องการทีมงานที่อบรม สามารถประสานงานกับวิทยาการของกรมป่าไม้ในการจัดอบรมให้กับหน่วยงานได้ และแขวงทางหลวงและทางหลวงชนบทสามารถดูข้อมูลเกี่ยวกับพรรณไม้ที่เหมาะสมในการปลูกในพื้นที่ รวมถึงหาข้อมูลในการตัดแต่งกิ่งที่เหมาะสมตามหลักรุกขกรได้จากศูนย์วิจัยของกรมป่าไม้

ในส่วนของการตัดกุดเห็นว่าไม่เหมาะสมผิดหลักวิธี เพราะว่าต้นไม้มีความสำคัญในการลดมลพิษจากฝุ่นควันโดยเฉพาะในส่วนของใบ ดังนั้นหากมีการตัดต้นไม้ในลักษณะดังกล่าวสิ่งที่จะมาดูดควันพิษและให้ร่มเงาก็จะหายไป

กรมทางหลวงชนบท

ปัญหาต้นโพธิ์ที่ขึ้นริมถนนบริเวณทางเข้าโลตัสคำเที่ยงตรงไปแจ่งศรีภูมิ ซึ่งเริ่มมีขนาดใหญ่ มีแนวโน้มก่อให้เกิดอันตรายกับผู้ใช้เส้นทาง แต่ยังไม่สามารถดำเนินการเข้าไปขึ้นตัดแต่งคนงานไม่กล้าขึ้น นอกจากนี้ทางหลวงชนบทยังมีปัญหาหลังการตัดแต่งกิ่งใบไม้ที่ร่วงลงมาแม้สามารถรวบรวมได้หมดแต่ยังไม่มีสถานที่ทิ้ง

คุณธีระ ห่วงวัฒนโน โรงแรมแทมมารีนวิลเลจ

ต้นไม้ปฏิบัติกับทุกคนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมภายใต้การให้ร่มเงาบรรเทาความร้อนทำให้เราอยู่เย็นเป็นสุข ในขณะที่เดียวกันก็รักษาโรคให้เราและรักษาโลกด้วย สิ่งนี้เป็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของต้นไม้ เรื่องต้นไม้อยากให้มองในแง่ของความร่วมมือกัน เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีความชำนาญความสามารถในคนละด้านอยู่แล้วถ้าเรามาแสวงหาความร่วมมือกันจะเกิดประโยชน์สูงสุด ในส่วนของโรงแรมแทมมารีนเป็นองค์กรเอกชนที่ได้ชื่อว่ามีต้นไม้ที่สวยงาม คือมีต้นมะขามขนาดใหญ่อายุสองร้อยกว่าปีสูงตระหง่านในโรงแรม และมีต้นไม้ใหญ่มากกว่า 13 ต้น โดยคนที่ทำให้ต้นไม้สวยคือรุกขกรที่เป็นพนักงานของโรงแรมเป็นคนตัดต้นไม้ทุกต้นของโรงแรมให้สวย การตัดแต่งที่ถูกช่วงเวลาและถูกวิธีทำให้ไม่เกิดความเสียหายหรือผลกระทบเมื่อเกิดเหตุพายุลมแรง จึงมองว่าเดินมาถูกทางในการอนุรักษ์ต้นไม้ใหญ่ในโรงแรม

ต้นไม้มีความงามในตัวเองแต่จำเป็นต้องมีการดูแลตัดแต่งให้สวยงามอยู่เสมอ ขณะเดียวกันต้นไม้ที่ผ่านการตัดแต่งจะมีสุขภาพดี เพราะมีการตัดแต่งที่ถูกต้อง ซึ่งโรงแรมแอมบาสรีนต้องการอยู่กับต้นไม้เลือกอยู่กับต้นไม้ ใช้อย่างไรจากต้นไม้ที่ให้ความร่มรื่นและเป็นแหล่งผลิตรายได้ใจกลางเมือง ดังนั้นการจัดการต้นไม้ในเมืองจึงต้องอาศัยการดูแล การดูแลและอนุรักษ์ต้นไม้ใหญ่หากมีการจัดการที่ถูกวิธีตามหลักวิชาการจะสามารถป้องกันต้นไม้ ทำให้ต้นไม้สวยงาม มีความสมดุล มีสุขภาพที่ดี อยู่ได้ยาวนานและลดอันตราย/ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้

**อ.ณัฐกร วิทิตานนท์ อาจารย์สังกัดภาควิชา
รัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่**

สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง การจัดการต้นไม้ของกรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบทคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นหลัก ดังนั้นการแก้ปัญหาพร้อมต้องมีการร่วมกันจากหลายฝ่าย โดยมองมิติร่วมในเรื่องสิ่งแวดล้อม

ผู้ขอเปิดสภาฯ สรุปประเด็น และข้อเสนอ

คุณปลายอ้อ สภาเมืองสีเขียวน

อยากให้มีส่วนที่ในการพูดคุยเป็นระยะทุกสอง/สามเดือน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี มีศูนย์ทิงต้นไม้กิ่งไม้ของเมืองเชียงใหม่

**เลขานุการสภาฯ สรุปประเด็นสภาพลเมืองภาคเหนือ ครั้งที่
๒/๒๕๖๖**

ต้นไม้เปรียบเสมือนปญญาตายาย ซึ่งไม่ว่าจะในสถานะของคนหรือต้นไม้ บางครั้งสังคมก็ละเลยในความเป็นผู้สูงอายุเราคิดว่ามันหมดประโยชน์ ไม่มีความจำเป็นและสร้างข้อจำกัดต่าง ๆ เข้ามา ประเด็นหัวข้อที่ขอเปิดในวันนี้คือ ตัดกุดหยุดได้ไหม? แต่จริง ๆ แล้วเราต้องการอะไร และจินตภาพต่อประเด็นนี้เรามีภาพอันเดียวกันหรือเปล่า ถ้ายังไม่ใช่เราจะสร้างจินตภาพนั้นให้เป็นภาพเดียวกันไปให้ถึงเป้าหมายได้อย่างไร การขอเปิดประเด็นสภาพลเมืองในวันนี้เกิดขึ้นเพราะความสำคัญของการรักต้นไม้ ขอการวางแผน ขอการจะสร้างพื้นที่สีเขียวขึ้น เราต้องการสร้างให้เกิดพื้นที่สีเขียว 30% แต่สถานการณ์ยังไปไม่ถึงและมีแต่จะลดลง ซึ่งการที่เราจะสร้างขึ้นมีข้อจำกัดของพื้นที่สาธารณะที่หดตัวและขาดแคลน การไปให้ถึงเป้าหมายและจินตภาพร่วมกันจึงเป็นเรื่องยาก ดังนั้นแนวทางจึงมีอยู่สอง

ทางคือจะรักษาสิ่งที่มีอยู่ไว้อย่างไร และสิ่งที่จะก่อเกิดขึ้นให้หรือสร้างขึ้นใหม่ควรที่จะออกมาในรูปแบบใด คำตอบคือเราไม่สามารถที่จะทำงานนี้ได้โดยลำพังเฉพาะองค์กรหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งแต่จะต้องมีส่วนร่วมขององค์ประกอบที่มาจากความคิดที่หลากหลาย ความรู้ทักษะและประสบการณ์ที่หลากหลายที่ต้องเอามาแชร์ร่วมกัน ทำให้เกิดความรับผิดชอบเกิดความสำนึกของชุมชนโดยรวมในการเป็นเจ้าของร่วมในการรักษาในการสร้างคุณค่าของประโยชน์ โดยเราอาจจะต้องมีการปลูกต้นไม้ในใจคนทุกคน และยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาทั้งคน องค์ความรู้ และถอดบทเรียนเพื่อนำไปสู่การทำงานในอนาคต

ประธานสภาฯ กล่าวสรุป และปิดการประชุม